

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' שופטים, תשפ"ב

1. שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרלא

צדק צדק תרדוף. שאין חקר וסוף לבחיי צדק ואמת. כי ה' אלקים אמת. ולכך לעולם יש להוסיף ולהעמיק שיהי אמת לאמיתו. כי אינו אמת עד שנעשה כל האדם אחד מיוחד לעבודתו ית' ואמת מראש עד סוף אותיות התורה. בשם הרב הק' מפרשיסחא היהודי ז"ל להיות רדיפת הצדק. בצדק לא בשקר. ודפח"ח:

שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרלט

וכמו כן מצינו כאן באמת צדק צדק תרדוף מה שלא מצינו במ"א. כי הוא יסוד הכל. וכתב תרדוף. והיינו כי א"א לבא לגמרי לאמיתות האמת בעלמא דשיקרא. לכן לעולם יש לרדוף אחר הצדק לידע כי עדיין אינו מוצדק כראוי. וכשרודפין הצדק בעוה"ז משיגין אותה בשלימות בעוה"ב. וז"ש למען תחיי וירשת שהוא רמז לעוה"ב עולם שכולו חיים:

2. דברים פרק כ

(א) כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אִיבֶךָ וְרֵאִיתָ סוּס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלָף מֵאַרְצֵי מִצְרַיִם:

(ב) וְהָיָה כִּקְרַבְכֶם אֶל הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל הָעָם: (ג) וְאָמַר אֱלֹהִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קָרַבִּים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אִיבֵיכֶם אֶל יְרֵךְ לְבַבְכֶם אֶל תִּירְאוּ וְאֶל תַּחְפְּזוּ וְאֶל תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם:

שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרלא

שמע ישראל כו' ברש"י אפי' אין בכך רק זכות שמע ישראל כו'. פי' להיות היחוד נקבע בהם שהכל רק מחיות השי"ת שזה פי' ה' א' ממילא אין שום ברי' יכול להתנגד להאמת וכל הכוחות מסט"א רק מחסרון אמונה. וידיעה זו בישראל. וזה עצמו יצ"מ ג"כ. שהראה השי"ת לבני"י שגם כח הסתר הגלות רק ממנו. וכמו שכתוב כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. אנא מתגלי. כמ"ש במקום אחר. וכו"כ אם תקום כו' מלחמה בזאת אני בוטח. ובזאת היא מ"ש להיות שאין שום דבר קיים רק בחיות השי"ת. והנקודה המנהגת הכל ממנו ית' הוא הנק' זאת כדפי' אא"ז מו"ר ז"ל:

נפש החיים שער ג', פרק י"ב

ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים האמתי, ואין עוד מלבדו ית' שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית' שמו, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא ית' בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול שום דבר כלל.

3. דברים פרק טז

(יח) שֹׁפְטִים וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יִקְוֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוֹ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק:

שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרלה

שופטים ושוטרים תי' לך כו' שופטים הוא לשפוט כל המעשים לפי החכמה והדעת ע"פ התורה. ושוטרים הוא אף שאין השכל מסכים. כי יש הרבה זמנים שאין זוכין לבוא לישב הדעת כראוי. צריכין לכוף עצמו

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' שופטים, תשפ"ב

כמו השוטר שכופה לבעל דין שהבע"ד סובר שהאמת אתו. כן צריך להיות באדם עצמו ב' הבחי'. שופטים הוא לבטל החומר להשכל. ושוטרים הוא לקיים גזירת המלך בלי טעם והיא עבודת האדם בימי העבודה בחול. ובשבת קודש שנתוסף דעת לכל איש ישראל אז העבודה בבחי' שופטים. וב' אלו הבחי' תלוין זה בזה. כי ע"י שמבטל החומר אל השכל. עי"ז זוכה שיכול לכוף עצמו גם כשאין השכל מסכים. כי בחי' השבת נותן ברכה לעבודת החול. לכן אמרו חז"ל שנברא אדם בע"ש כדי שיכנס לשבת תחילה. כי עבודת החול בא ע"י עבודת השבת. וכמו כן עבודת החול הכנה לשבת שע"י שמבטלין עצמן אף בלי שכל זוכין להשיג אח"כ בשכל טעמי המצות בחי' השבת כנ"ל:

שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרמ"ז - תרמ"ח - תרמ"ט

שופטים ושוטרים ת"ל. במ"א כתבתי כי כל אדם צריך להיות לו בחי' שופט ושוטר. שופט הוא בהשגת הדעת. ושוטר לכוף עצמו אפי' שלא לרצונו. וכ"כ וידעת היום ואח"כ והשבות אל לבבך ב' יצריך. ועל ב' אלו ניתנו תפלין ש"ר וש"י. ובשל יד כתי' וקשרתם שצריך קשירה בע"כ והוא לשעבד חלק הגוף נפש הבהמיות. וש"ר הוא הנותן דעת לאדם.

4. דברים פרק יז

(יד) כִּי תבא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ נִתֵּן לָךְ וִירְשָׁתָהּ וְיִשְׁבְּתָהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כָּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי: (טו) שׁוֹם תִּשְׂמִים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקְרָב אַחִיךָ תִּשְׂמִים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נִכְרִי אֲשֶׁר לֹא אַחִיךָ הוּא:

שפת אמת דברים פרשת שופטים שנה תרסד

בפסוק אשימה עלי מלך כו' שום תשים כו'. ובמד' אין דנין את המלך מלפניך משפטי יצא שאין ברי' דן את המלך אמר הקדוש ברוך הוא אני חשבתי שלא יהי עליכם אימת מלכות כו'. דהנה מינוי המלך הוא בעבור שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו. אבל אם היו יראים את ה' לא היו צריכין מלך. והי' אלקיכם מלככם. אבל כשחסר יראת ה' צריכין מלך כמ"ש יהי מורא שמים עליכם כמורא ב"ו. עלובין בני אדם שצריכין ללמוד יראת ה' מיראת ב"ו. וע"ז כתי' ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה מה שצריכין ללמוד יראת ה' מיראת אנשים. ולכן המלך קיבל יראת ה' רק מן התורה כמ"ש וקרא בו כו' למען ילמד ליראה את ה'. וכן היו מוכנים כל בניי להיות יראת ה' על פניהם מתוך התורה. ולכן העמדת המלך הוא מצוה ומ"מ הוכיחם שמואל הנביא ע"ה במה שביקשו מלך כי אם הי' יראת ה' בלבם לא היו צריכין מלך. רק אם רואים שחסר להם היראה ואמרת אשימה עלי מלך. אז היא מצוה כדי לקבל יראת ה' מתוך יראת המלך. כי באמת מלכותך מלכות כל עולמים. וכל שם מלך הוא בעבור שמתוך יראתו באין ליראת ה'. ואיתא בגמ' לעולם ירוץ אדם לקראת מלך ואפי' מלכי האומות שאם יזכה יבחין כו'. פ"י שמכל יראת מלך באים ליראת ה' אבל אין כל הסיבות שוין כי ע"י מלכי אומות באים ליראת העונש. אבל ע"י מלכי ישראל באין ליראת הרוממות מצד כי בחר בו ה' הי' נופל אימת המלך על האדם ומזה בא ליראת הרוממות של הקדוש ברוך הוא וב"ש. וכמה ירדנו עשר ירידות לא זו שצריכין מלך ב"ו עוד משתעבדן למלכי אומות ואפי' לעבדי המלך ב"ו. וכולי האי ואולי נזכה להיות מורא שמים עלינו כמורא ב"ו. והנה באמת בניי נק' בני מלכים. כי כל איש ישראל צריך להיות עליו יראת הרוממות עד שממנו יפול יראת ה' גם על אחרים כמ"ש וראו כל ע"ה כי שם ה' נק' עליך ויראו ממך. וכ"כ ירא את ה' בני ומלך דרשו חז"ל על אברהם אבינו ע"ה שירא אותי ועשיתיו מלך ובו נתקיים הדבר בשלימות שהקריא שמו של הקדוש ברוך הוא בפי כל ברי' כמ"ש בעבור אברהם שקראך אדון בעולם לכן נק' מלך כי זה שמקבלין ע"י מלכות שמים הוא נקרא מלך: